

Karpu dzimta *Cyprinidae*

Kaze

Pelecus cultratus

līdz 0,5 kg

vienā reizē iznērš
līdz 152 tūkst. ikrus

Latvijā sasniedz 11 gadu vecumu,
citur – 20 gadu vecumu

galvenokārt planktons*,
citas zivis, bentoss*,
un ūdenī iekrituši kukaiņi

Kaze ir anadroma* saldūdens zivs, kas dzīvo piejūras upēs un ezeros ar caurteci un parasti uzturas baros, lielākas koncentrācijas veidojot nārsta laikā un izvietojoties ziemošanas bedrēs.

Dzimumgatavība kazēm iestājas 1-7 gadu vecumā, sasniedzot 16-28 cm garumu. Nārsta aprīlī–maijā. Par nārsta vietām kazes izvēlas smilšainas vai zāļainas vietas upēs vai jūras līčos. Pēc 2-8 dienām attīstās kāpuri. Novērota līdz 500 km tāla šo zivju migrācija.

Latvijā līdz 37 cm

Sugas izplatība pasaulē

Kazes izplatības areāls ir Eiropa un Āzija – Melnās, Kaspijas, Arāla jūras baseini, Baltijas jūras baseins no Vistulas līdz Ņevai, Dienvid-Zviedrija un Dienvidsomiija, Ladogas un Orņegas ezeri. Reti sastopama Baltijas jūras krasta rietumos no Vistulas un Somijas krastos uz ziemeļiem no 61°N. Latvijā jau kopš 20.gs. sākuma tiek uzskatīta par retu sugu.

Sugas izplatība Latvijā

Latvijā konstatēta piejūras ezeros (Kīšezerā, Baltezers u.c.) un Gaujas baseinā, Irbes grīvā, Lielupē un Ventā, jūras piekrastē pie Ventas, Irbes, Salacas, Daugavas un Vitupes grīvām, kā arī Ķumrjraga tuvumā.

Apdraudošie faktori un aizsardzība

↳ Melnās jūras baseinā novērota populācijas samazināšanās piesārņojuma dēļ.

- ↳ Latvijā un Eiropā apdraudēta suga, Latvijā ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama suga.
- ↳ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21.maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (II pielikums)
- ↳ 14.11.2000. MK noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” (2.pielikums)
- ↳ Latvijas Sarkanā grāmata (III kategorija)

* anadromas zivis – ceļotājzivis, kuras izplatītas jūrā un veic regulāras nārsta migrācijas uz saldūdeņiem.

* bentoss – jūras un saldūdens ūdenstilpju grūnī un uz grūnīs dzīvojošie organismi. I.sk. filobentoss (augu bentoss), zoobentoss (dzīvnieku bentoss), bakterio-bentoss (baktēriju bentoss), potamo-bentoss (upju bentoss).

* planktons – mikroskopiski sīki augi un dzīvnieki, kas visu aktīvo dzīves laiku pavada brīvi ūdenī un pasīvi pakļaujas ūdens vīrojumam, tai skaitā fitoplanktons (augu planktons), zooplanktons (dzīvnieku planktons), bakterioplanktons (baktēriju planktons).

Informācija izmantota no:

- ↳ www.iucnredlist.org
- ↳ www.fishbase.org
- ↳ www.rsg.org/database
- ↳ www.labijasestiba.lv
- ↳ <http://bd.eionet.europa.eu>
- ↳ Plakša M., Ajksejevs E. (1998). Zivis. Latvijas daba. Rīga: Izdevniecība „Gandr”

Daigas Segļiņas zīmējumi.